

sosyalist. DEVİRİM

SOSYALİST DEVİRİM PARTİSİ YAYIN ORGANI

SAYI 2

5 MART 1980

500 KURUŞ

Haydi Davranın Demokrasiyi Biz Savunacağız!

- * Burjuva demokrasisi, egemen sınıfların elinde geri tepen bir silah olmuştur
- * Mahalle ve işyeri komitelerinde örgütlenelim, bu komitelerde gerçek

demokrasiyi hayata geçirelim

ACİL GÖREV; DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE SAHİP ÇIKMAK, BUNLARI KULLANMAK VE SAVUNMAKTIR

Demokrasi üzerinde çok düşünülmüş, çok yazılmış ve uğrunda nice mücadeleler verilmiştir. Ancak bütün bunlara karşın «halkın, halk için, halk tarafından yönetilmesi» biçiminde tanımlayabileceğimiz demokrasi, 20. yüzyılın sonlarına yaklaştığımız şu yıllarda bile, bu tanımına uygun biçimde hiç bir ülkede hayata geçirilememiştir. Bunun temel nedeni, insanlığın henüz sınıflı toplum gerçeğini aşamamış olmasıdır.

Bilindiği gibi, sınıflı toplumların temel niteliği, ekonomik gücü elinde bulunduran bir sınıfın ve/veya birkaç sınıftan oluşan ittifakın siyasal kurumlara da egemen olması ve diğer sınıfları kendi çıkarları doğrultusunda yönetmesidir. Bu bağlamda demokrasi de ancak bu egemen sınıflar içindir. Bu nedenle kapitalist sistem içindeki toplumlarda, demokrasi olmaması ya da bir zümre için söz konusu bulunduğunu iddia etmenin garipsenecek bir yanı yoktur. Ama ne yazık ki, kendilerini «sosyalist» olarak tanımlayan ülkelerde de durum farklı değildir. Bu ülkelerde de toplum yöneten ve yönetilen biçimde iki ayrı «sınıf»'a ayrıldığından, demokrasi ancak ve doğrudan olarak yönetenler için söz konusudur.

Sosyalistler demokrasi'yi, doğru olarak, «burjuva demokrasisi» ve «sosyalist demokrasi» olmak üzere ikiye ayırırlar. Fakat çoğumuz da bu ayırımı yaparken, kendimizi çok önemli bir hatayı işlemekten alıkoyamayız. Bu hata «burjuva demokrasisi»'ni yadsıyıp yerine «sosyalist demokrasiyi» hedef olarak gösterirken, «burjuva demokrasisi»'ni içeriğinin yanında, mekanizmaları, kurumları ile topyekûn yadsıyarak, Oysa yaygınlaştırılması ve halkın denetimini kısıtlayan her türlü engelden arındırılması koşuluyla «temsil» kurumu, sendikal faaliyetlerde bulunma ve siyasal örgütlenme gibi hak ve özgürlükler herhalde «sosyalist demokrasi»'nin de temel ve vazgeçilmez kurumları olacaktır. Olmalıdır da. Çünkü «sosyalist demokrasi» herhalde gökten zembille incek, şimdiden ne olduğu bilinmeyen, indiği anda da tüm toplum tarafından anında kabul edilecek bir sistem değildir.

Günümüzdeki anlamıyla burjuva demokrasisi, daha çok içinde yaşadığımız yüzyıla ait bir olgudur. Zira «burjuva demokrasisi»'nin bir çok kurumu, burjuvazi dışındaki emekçi

(Devamı 4. sayfada)

Türkiye 1950'lerden itibaren hızla emperyalizme bağımlı bir ülke haline getirildi. Dışa bağımlı ekonomik yapı, kaçınılmaz olarak çarpık bir kapitalizmin doğmasına neden oldu. Bu sağlıksız ve çarpık kapitalist gelişimin sonucu olarak hayat pahalılığı, işsizlik, döviz darboğazı, bir türlü aşılamayan yapısal sorunlar haline dönüştü. Bu ekonomik yapı, bir avuç insanı refahın doruğunda yaşatırken, nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan emekçi kitleleri büyük sıkıntıların içine itti.

Bu büyük çoğunluk, ilk zamanlar olup bitenin pek farkına varamadı. Ama zamanla ak kuyunla kara koyunu ayırtmaya başladı. Bu düzenin kendi çıkarına işlemediğini yaşayarak öğrendi. Yurttaşlar yurt ve dünya olaylarına karşı, her geçen günle birlikte daha fazla ilgi duymaya başladılar. Bu ilgi zamanla siyasal eylemliliğe dönüştü. Kitle hareketleri, gösteriler, öyle dönemler oldu ki, yurdu baştanbaşa kapladılar. Doğal olarak bu dönemlerde iktidarı oluşturan egemen sınıflar, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayarak, kitlelerin düzene karşı hareketlerini zorla bastırmaya çalıştılar. Bu koşullar altında 12 Mart 1971'e gelindi. Baskı, zulüm, işkence 12 Mart döneminin simgesi oldu.

Ancak, bir taraftan halkın kararlı direnişi; öte yandan yönetimin dışarıdan beklediği desteği görememesi gibi nedenlerle, egemen sınıflar bu baskı rejimini iki buçuk yıldan fazla sürdüremediler.

Şimdi Türkiye bir dönüm noktasında bulunuyor. Egemen sınıflar, kapitalist düzeni devam ettirebilmek için bir takım kararlar almak durumuydu. Karşı karşıyalar. Bu zorunlu kararların ekonomiyi ilgilil alanları alındı: Türk parasının değeri düşürüldü; fiyatlar serbest bırakıldı; devletin ekonomiyi müdahalesi asgari düzeye

indirildi; tüccara ve sanayiye akıl almayacak kazanç olanakları sağlandı. Ne var ki, halk için yeni ve çok hızlı bir yoksullaşma sürecinin başlangıcı anlamına gelen bu ekonomik kararları, ilk şokun etkisinden sonra halkın, özellikle kitleler içindeki uyanık unsurların, boynunu bükerek kabul edeceğini egemen sınıflar da ummuyorlar. Artık kendi yasalarıyla, bir kısmını kendi getirdikleri, bir kısmını ise kitlelerin uzun mücadeleler sonucunda elde ettikleri hak ve özgürlüklerin kullanımına olanak tanıyan yasalarla ülkeyi yönetebileceklerinin farkına varıyorlar.

İşte Demirel'in son haftalarda ağızda gevelemeye başladığı ve:

— Siyasi parti, sendika, dernek ve diğer demokratik örgütlerin faaliyetlerinin kısıtlanması,

— Ücretlerin dondurulması,

— Ceza Kanunu ve öteki yasalardaki cezaların artırılması,

— Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yargıtay gibi Anayasal kuruluşların bazı konularda verdikleri kararların yürütülmesinin durdurulması gibi yetkilerin hükümetin elinde toplanması anlamına gelen «Olağanüstü Hal Yasası»'nin ardında yatan gerçek budur. Egemen sınıflar, Türkiye'yi burjuva demokrasisi ile yönetemeyeceklerini anlıyorlar. Düzene karşı oluşan her hareketi ezmek, kendi sınıfsal saltanatlarını sürdürebilmek için burjuva demokrasisinin dışına çıkmak gereksinimini duyuyorlar.

Öyle ise işçilerin, köylülerin, sosyalistlerin gözlerini dört açmaları, kavram bağnazlıklarından kurtularak gerçekleri görmeleri gerekiyor. Burjuvalar, sınıf olarak ortaya çıktıklarından bu yana burjuva demokrasisi için dünyanın dört bir yanında mücadele ettiler. Kendi sınıf egemenliklerinin perçinlenmesi için, yasama, yargı, yönetim organlarının ayrılığını,

(Devamı 4. sayfada)

Ankara'da gecekondulu mahalleleri baskı altında «Emekçiler mücadeleden vazgeçirilemez»

CHP - Bağımsızlar hükümetinin yıkılmasıyla AP yine sahneye çıktı. Dışarıda Türkiye'yi IMF'ye, Dünya Bankasına satan Amerikancı AP hükümeti, içeride de kıyım, sürgüne, faşist baskılara dayanan bir politika izliyor. Her gün ilerici, sosyalist birkaç yurttaş hayatını kaybederken, işçiler yasa dışı nedenlerle işlerinden çıkartılıp, aileleriyle birlikte açlığa terk ediliyorlar. Yüzlerce işçi, köylü, genç, sebepsiz yere gözaltına alınıyor, geceleri yine sebepsiz yere evleri baskılıyor.

Bugünlerde bu tür uygulamaların en yoğun olduğu kentlerden biri de Ankara. Özellikle gecekondulu mahalleleri hemen her gece polis tarafından ev ev arıyor ve bir sürü yurttaş sebepsiz yere götürülerek, günlerce gözaltında tutuluyor. İşin en ilgi çekici tarafı ise, bunların hemen tümünün sonradan savcılığa salıverilmesi. Yani hiç birine hiç bir suç isnat edilemiyor. Bu yurttaşlar ayrıca faşist komandoların da tehdidi altında.

Ankara'da ve yurdun diğer bölgelerinde polis niçin böyle bir uygulama içine sokuldu? Bu uygulamanın amacı ne? Faşist komando baskıları niçin bu yurttaşlar üzerinde yoğunlaşıyor?

Bu soruların cevabını, günlük gazetelerin köşe yazarları, aydınlar her gün yazdıkları uzun uzun yazılarla «belki» veriyorlar. Ancak hiçbirisi, galiba, Ankara'nın gecekondulu mahallelerinden biri olan Güvencesi'de oturan ve işçi olan Kâzım Taş kadar cesur ve açıklıkla cevaplandıramıyorlar bu soruları.

Biz sorduk, bakın Kâzım Taş neler anlattı:

Sosyalist Devrim — Acaba polis bu yasa dışı tutumunun nedenleri nedir? Nasıl değerlendirebilirsiniz olanları?

Kâzım Taş — Son zamlar'la, eğer deyim yerindeyse «Bıçak kemiğe dayanmıştır». Emekçi halk patlamaya hazır bir barut fıçısı gibidir. Buna karşın egemen güçler, korku içinde, halkı sindirmeye çalışmakta görüyorlar çareyi. Hep gecekondulu mahallelerinde aramalar yapıyor. MHP'li faşist komandolar, hep bizim oturduğumuz mahallelere saldırıyorlar. Yasalar açıkça çiğnenerek, sebepsiz yere gözaltına alınıyor.

Sosyalist Devrim — Peki, hiç bir sebep gösterilmiyormu?

Kâzım Taş — Gözaltına alınan, götürülen kişiler, genellikle evlerinde sol yayınlar, gazete ve dergiler bulunan kişiler oluyor. Ama bunlar, kesinlikle söylüyorum, yasak yayınlar değil. Evde Cumhuriyet gazetesi bile bulunsun, artık o kişi polis tarafından «şüpheli kişi» sayılıyor.

Sosyalist Devrim — Bize birkaç olay anlatabilir misiniz?

Kâzım Taş — Mahalle halkı olarak çok tedirginiz. Düşünsenize bir kere, sabahın üçü, dördü demeyip

yalıya alarak karanlıkta kapı çalınıyor. Çoluk çocuk korku içinde. Hele kapıyı bir geç aç. Ya kırıyorlar, ya da «ne sakladın» diye eşyaları iyice tahrip ediyorlar. Çocukları se-verek, «söyle bakalım yavrum, babanın bundan var mı» diyerek tabancalarını gösteriyorlar. Bir takım akılsız, şeyler peşinde koşuyorlar. Hatta komşunun, 14 yaşındaki kızının yatağının altında bir polis kendi silahını koyarak, «işte buldum» demiş. Sonrada kızcağzın karşısına geçip alay etmişler.

Sosyalist Devrim — Sizce faşist komandoların tehditleri neden sizlerin üstünde yoğunlaşıyor?

Kâzım Taş — Artık biz emekçiler bir takım meseleleri kavramış durumdayız. En azından, dolaylı yollardan nasıl sömürüldüğümüzü biliyoruz. Ve bunun içinde, örgütlenme, daha çok öğrenme çabası içindeyiz. İşte esasında mesele buradan kaynaklanıyor. Egemen güçler, emekçi halkın bu uyanışını engellemek için, aslında birer zavallı olan bu faşist komandoları üstümüze salıyorlar. Onları besleyerek, kendi amaçları için kullanıyorlar. Böylece bizi sindirebileceklerini sanıyorlar.

Sosyalist Devrim — Sindirebilirler mi?

Kâzım Taş — Hayır. Bunlar bizim gözümüzü daha çok açıyor. Biz zaten yüzyıllardan beri sömürü ve baskı çarkının içindeyiz. Eğer biz siner ve kendi kabuğumuza çe-kilirsek, onlara daha rahat bir sömürü ortamı yaratmış oluruz. Emperyalist güçler, Amerika, ülkemizi daha rahat sömürür. Ama biz emekçiler asla buna izin vermeyeceğiz. Ne yapılsa yapılsın, emekçiler mücadeleden vazgeçirilemez.

AP AZINLIK HÜKÜMETİ KAYSERİ'DE TERÖR ESTİRİYOR

Demirel azınlık hükümeti kurulduktan sonra Kayseri'de girilen tertipler yeni boyutlar kazanmış, emekçi halk üzerinde yoğun baskılar uygulanmaya başlanmıştır. Yeni Vali ve Emniyet Müdürü'nün tutumundan güç alan faşist komandolar, polisle işbirliği halinde hemen her gece, genellikle Kürt ve devrimci yurttaşlarımızın oturduğu mahallelere baskınlar yapmaktadırlar. Polis tarafından usulsüz olarak evleri aranan bir sürü masum yurttaş, asılsız suç isnatları ile gözaltına alınmakta, işkenceye maruz kalmaktadırlar. Sosyalist Devrim Gazetesi muhabiri Hüseyin ULUSOY arkadaşımızın, bildirdiğine göre, özellikle gece yarısından sonra yapılan bu baskınlar sırasında, içlerinde kadınlarında bulunduğu yüzlerce kişi, polis ve sivil araçlara bindirilerek götürülmekte ve bunlardan 2 - 3 gün boyunca hiç bir haber alınmamaktadır. Bu süre sonunda evlerine dönebilen yurttaşların vücutlarında ağır yaralar bulunduğu gözlenmektedir.

Öte yandan yine arkadaşımızın bildirdiğine göre, MHP, ÜGD ve TİT (Türkiye İhtikam Tuğayı) mensubu olduklarını açık söyleyen birtakım guruplar, özellikle şehir gecekondulu mahallesi olan Battalgazi'ye silahlı saldırılar düzenlemekte, devrimci yada demokrat olduğu bilinen kişilerin işyerlerini basmaktadırlar. Bir çok kişiye TİT imzalı mektuplar gönderilmekte ve bu mektuplarda «Kayseri'yi terk etmedikleri takdirde öldürülecekleri» bildirilmektedir. Belediye otobüsleri kurşunlanmakta, halk otobüslerden indirilip dövülmekte, otobüs şoförleri ölümlerle tehdit edilerek, devrimci mahallelere otobüs seferlerinin yapılması engellenmektedir.

Evet, Kayseri'de bunlar oluyor. Ama emekçi halk yılmıyor. En a-

gır baskılara uğradıktan sonra bile, kendi gazetesi olan Sosyalist Devrim'de gerçekleri diğer emekçi kardeşlerine duyurmaktan çekinmiyor. İşte bunlardan birisi de C. Ş (Adı, soyadı ve adresi bizde saklıdır). Kayseri'de neler olduğunu birde onun ağzından dinleyelim...

Sosyalist Devrim — 9 Şubat 1980 günü polisler mahallenizde arama yapmışlar. Arama sırasında sizde alıp götürmüşler. Olayı bize anlatırmısınız.

C. Ş — Gece evde uyuyorduk. Saat 3'ü 5 geçe kapı çaldı. «Kim o» diye sordum. Polis olduklarını, evi arayacaklarını söylediler. Arama belgeleri olup olmadığını sordum. «Kapıyı açarsanız göstereceğiz» dediler. Kapıyı açtım. Belgeleri sordum. «İhbar var, evi arayacağız, çok konuşma» dediler. Ve beni bir tarafa iterek aramaya girdiler.

Sosyalist Devrim — Ne arıyorlardı? Evde suç unsuru olabilecek bir şey buldular mı?

C. Ş — Ne aradıklarını bilmiyorum. Bir şey yoktu. Zaten onlarda bir şey bulamadılar. Bana elbise mi giymemi söylediler. Elbisemi giydim. Dışarı çıktık. Kapıda bir araba duruyordu. «Bin» dediler. İtiraz ettim. Bunun üzerine zorla ve çeşitli yerlerine vurarak arabaya bindirildiler.

Sosyalist Devrim — Nereye götürdüler, size ne yaptılar. Anlatırmısınız?

C. Ş — Arabaya zorla sokulduğumda, gördüm ki benim gibi başkalarında var. Onların elleri ve gözleri bağlı idi. Bizi şehrin dışına çıkardılar. Dört katlı bir binanın önünde durdurdular. Sonradan binanın Bölge Trafik Müdürlüğü olduğunu öğrendim. Binadan içeri bir salona girdiğimizde gördüm ki, 30-40 kişi daha var. Aralarında kadınlarda var. Hepsinin elleri bağlı idi. Bundan sonra bizi sırayla işkenceye çektiler. Anamız avradımıza küfrettiler. Manyetoya cereyan verdiler. Kollarımızdan ve ayaklarımızdan astılar. Copla ve değnekle dövdüler... İşte bakınız yara izleri. Sol bacağım daha topallıyor. Orada işkence gören bir arkadaş, doktor-dan 13 günlük rapor aldı.

Sosyalist Devrim — Geçmiş olsun. Başka söyleyeceğiniz bir şey varmı?

C. Ş — Gazetenizin yeni çıkışını selamlarız. Gazeteniz derterimizi sorduğu için çok sevindim.

Bizde Kayserili emekçi kardeşlerimizi selamlıyoruz. Ve onlardan şu gerçeği hiç bir zaman unutmamalarını diliyoruz:

**HALKIN GÜCÜ,
ZULMÜN TOPUNU,
TÜFEĞİNİ
MUTLAKA YENECEKTİR**

SEVGİLİ OKURLAR

Büyük kentlerin lüks yapılarındaki bürolarında oturup ezilen halk yığınları için ahkâm kesen entelektüel aydınlarımız, vekalet almadan avukatlığını yaptıkları halk yığınları ile diyalog kurmayı, onların gündemdeki konularda neler düşündüğünü öğrenmek bile istemiyorlar. Çünkü çoğu biliyor ki, yığınlarla en ileri geçinen burjuva aydınları arasında büyük görüş ayrılıkları vardır.

Aydınlarımız soyut kavramlarla kafaları bulandırmak yerine, hareketlerin maddi temeline inmeye kalksalar bu kez de ezilen yığınlar kendi hareketlerine sahip çıkacağından, halk arasındaki deyimle «iyot gibi açıkta kalmak» endişesi aydınlarımızı kendi koruyucu «kabukları» içinde kalmaya zorluyor.

Türkiye'ye sosyalizmin girişi, sosyalizmin tarihi kadar eskidir. Fakat anlatmaya çalıştığımız burjuva kendini beğenmişliği ve sürekli ön planda kalma hastalığı sosyalizmi yığınların malı olmaktan çıkarıp bir avuç «çok kitap okumuş» teorik kanser salgınına çevirmiştir.

Kitapların gelişmedeki etkisini reddetmiyoruz, fakat «kitap yaşam değildir» gerçeğini kimsenin reddedeceğini sanmıyoruz.

Biz bu sahifede yaşam ile teoriyi birleştirip sosyalizmin bazı kişilere yaratılmış bir «put» olmayıp, bir gereksinme olduğunu emekçi yığınlarla birlikte özümlemek istiyoruz.

Gündemdeki konuları sizler yazıp burada anlatacaksınız. Örneğin «faşizm» denildi mi falan üniversitenin profesörü ciltlerce kitap yazabilir. Önemli olan ise emekçi yığınların kafasında yatan tanrıdır. Ancak bu tanımların ortak noktaları ile bir mücadele kazanılabilir.

Bundan böyle bu sahife emekçi kardeşlerimizin fikirlerini, görüşlerini, önerilerini getirdikleri bir alan olacak.

Biz şuna inanıyoruz: Gelen yazı ve mektuplardan çok şey öğreneceğiz. Öğrendiklerimizi sizlere iletacağız.

Sonunda varılan hedef hepimizin malı olacak.

Faşizm üzerine ciddi düşünelim

Türkiye bugün nesnel olarak bir devrim öncesi sürecini yaşıyor. İktidar blokunu oluşturan egemen sınıfların önerdikleri hükümet modelleri, kısa zamanda yıpranıyorlar. Beş sene içerisinde tam beş hükümet değiştirildi. Burjuva devletinin iktidar araçları kısmen işe yaramaz hale geldi. Devlet, mali gücünün yanı sıra giderek halkın sadakatini sağlayabilecek ahlâki otoritesini de yitirmekte. Aşılmaayan ekonomik bunalım, orta tabakaların durumunu gün güne daha da kötüleştiriyor. Milyonlarca esnaf, zanaatkar ve memur, toplumsal konumlarını daha aşağılara doğru yitirme durumunda. Son tahminlere göre sayıları dört milyonu aşan işsizler ordusu, yaşamını sürdürülebilmek için en vahşi ve «insanlık dışı» yöntemleri kullanmaya hazır. Toplum tümüyle bir arayış içerisinde. Ekonomik, sosyal ve en önemlisi siyasal bir arayış bu.

Ancak ne yazık ki ortada güçlü bir sosyalist alternatif yok. Devrim durumunu devrime dönüştürebilecek özel unsurlardan yoksun Türkiye toplumu. Burjuvazinin emekçi sınıflara karşı mücadelesi artan bir şekilde politik nitelik gösterirken, emekçi sınıfların ve özellikle de işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesi, bu sınıflar üzerinde etkili olan ekonomik/demokratik meslek örgütleri tarafından her geçen gün daha fazla ekonomik talepler alanına düşürülüyor. Buna ekonomizm'i kendilerine rehber edinmiş bulunan ve politik etkinliği kendileri dışında hiç kimseye, hele kitlelere tanıtmamakta kararlı yöneticilerin başında bulundukları sözde «sosyalist» siyasal örgütlerin, kitleler içindeki kafa bulandırıcı etkisi de eklenince, varolan potansiyel heba olup gidiyor. Ve Türkiye toplumu ister istemez bir faşizm tehlikesiyle yüz yüze geliyor. Zira kurdun dumanlı havayı sevmesi gibi, faşizm de kapitalizmden kaynaklanan toplumsal, ekonomik ve siyasal bunalımların, sistem dışına atılacak adımlarla çözümlenme fırsatının kullanılmadığı toplumlarda yükseliyor. İtalya, Almanya gibi klâsik örnekler, bunun böyle olduğunu bize gösteriyor.

Faşizm, hiç şüphesiz son tahlilde, tekeli sermayenin toplumun geri kalan kesimi üzerindeki diktatörlüğüdür. Ancak bu diktatörlüğü, sırf uygulamadaki benzerliklere bakarak, sermayenin diğer otoriter rejimleriyle karıştırmamak gerekiyor. Örneğin bir 12 Mart rejimiyle faşizm birbirlerinden mutlaka ayrılmalı. Şöyle ki; 12 Mart, büyük ölçüde Türkiye sosyalist ha-

reketinin toplumun geleneksel dengesinde yol açtığı değişikliklere, bu değişikliklerin yarattığı yeni siyasal ortama karşı, burjuvazinin geçici olarak kapıldığı korkunun sonunda ortaya çıktı. Bu tepki hareketinin infazcıları, Türkiye'ye özgü bir görev anlayışı ile donatılmış bulunan askeri bürokrasinin «küçük bir gurubuydu. Oysa faşizm, kitleleri kendi çıkarlarına aykırı bir biçimde kendisine katılmaya sürükleyen bir değerler sistemidir. Sınıfların varlığının inkârına, bir halk eşitliği kesinleşmesine dayanan faşizm, iktidarın ekonomik bunalım, toplumsal kargaşa, anarşi gibi sorunları adam asmayla, tabancayla çözebileceğine inanan bir halk tabakasının gönüllü onayına dayanır. Tarih sahnesine bu halk tabakasının politik hareketi olarak ve örneğin «son Türk devletini kurtarmak» gibi «yüce» bir misyonla çıkar. Faşizm'in taşıyıcısı küçük bir gurup değil, aksine işçi sınıfının içinde bile uzantıları olan kitlelerdir.

İşte toplumumuz için işin ciddiyeti de burada. Devletin düzenli güçleri, egemen sınıflar için artık sınıf egemenliğinin güvencesi olmaktan çıkıyor. Bunun en açık kanıtı, sivil-asker yöneticilerin hergün devletin gücü üzerine atıkları nutuklardır. Egemen sınıflar ve emperyalist güçlerin devlet dışında bir güç örgütüne olan gereksinimleri her geçen gün artıyor. Ve ortada kullanılacağı gününü sabırsızlıkla bekleyen ve hatı bu günü yakınlaştırmak için bağımsız çabalar sarfetmekte bulunan böyle bir örgüt var; MHP. Türkiye'de faşizm tehlikesinin somutu, küçük burjuvazinin ve işsizlerin, haytaların önemli bir kesimine ve özellikle de Türkiye'nin

en kritik bölgesindeki kesimine dayanan MHP'dir.

MHP bugün Türkiye'deki anarşi odaklarının başıdır. Anarşiyi kışkırtmak, örgütlü bir biçimde terör uygulamak MHP'nin stratejisidir. Zira MHP biliyor ki, burjuva demokratik devleti, böyle bir ortama belli bir sınıra kadar dayanabilir. Bu sınır aşıldığında, «sınırlı burjuva demokrasisinin» askıya alınması, burjuva devletinin baskısını artırması olasıdır. Böyle dönemlerde ise, MHP'ye önemli görevler düşebilir. Çeşitli operasyonlar sonucu MHP'ye iktidar kapıları açılabilir. Ve MHP, doğru ya da yanlış, bugün umudunu ordunun ayak seslerinin peşine takmış-
tır.

İş ciddidir. Zira faşizm ciddidir. Ama ne yazık ki devrimci saflarda işin ciddiyetin ilanlayamayanların sayısı da oldukça çoktur. O kadar ki, bir takım «devrimci» çevreler, bir faşist diktatörlüğün emekçi kitleleri bilinçlendirmede bir araç olarak etki yapabileceğini söyleyecek kadar çılgınlaşabiliyorlar. Bu yargıdan hareketle, sonra sıranın kendilerine geleceğini düşünüyorlar. Bunlara şu kadarnı hatırlatalım: 1. Dünya Savaşı Almanya'sında da, Alman Komünist Partisi yöneticileri, iktidarın Nazilerce işgalinin ancak geçici olabileceğini, hemen sonra da sıranın kendilerine geleceğini düşünmekteydiler. Kapitalizm'in bunalımı arttıkça —ki faşizm bunalımın doruğunda yer alır— kitleler nasıl olsa bilinçlenecek değil miydi? İşte bu mekanik analiz, onlara Nazilerin o güne dek görülmemiş bir polis sistemi hazırlamakta olduklarını göremeyecek kadar körlük kazandırmıştı (!). Sonuç malûm...

AP Senatörü ordunun halka karşı harekâta girişmesini istedi

AP'li Senatör Süleyman Tuncel, Cumhuriyet Senatosu'nda Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi esnasında yaptığı konuşmada, «Bugün ülkemizde cereyan eden olayların bir gayri nizami harbin ilk adımı olduğunu» söylemiş ve «Türk Silahlı Kuvvetleri bir iç hat manevrası bütün vatan sahinde cereyan eden gayri nizami harbin köküne kibrit suyu dökerek, gerisinden emin olarak hudud boylarına dönmek olmalıdır» demiştir.

Ancak, ülkemizde sürüp gitmekte olan olaylar iddiada belirtildiği gibi vatan sahinde cereyan eden gayri nizami bir harb değil, ilerici, yurtsever, demokrat, sosyalist kişilere karşı faşist militanlarca sürdürülmekte olan bir katliam hareketidir... Bu katliamlar, Maraş örneği gibi topluca veya hergün gazetelerde okuduğumuz gurup ve tekil katliamlar şeklinde sürüp gitmektedir.

Silahlı Kuvvetler tarafından bir iç hat manevrası yapmak mantığı, Demirel'in durmadan, demokrasi ile yönetilen bilmem kaç ülkeden biri olduğumuzu, övünç kaynağı yaparak ileri sürmesiyle bağdaşmaz. Demokrasiyle yönetilen hiç bir ülkede ordu, içteki olaylara müdahale edemez. Böylesine müdahalelerin mevcut olduğu ülkeler ancak ve ancak faşizmle yönetilen ülkelerdir. Hitler, Almanya, Mussolini, İtalya, Franco, İspanya, Salazar, Portekiz, Cunta Yunanistanı ve bilinen Güney Amerika ülkeleri gibi.

Oysa, demokrasiinin yürürlükte olduğu ülkelere, zaman zaman ortaya çıkan birtakım olaylarda, hiç bir zaman için, ülke güvenliğinin sağlanması amacıyla, askerin eline verilmesi sorunu gündeme gelmez.

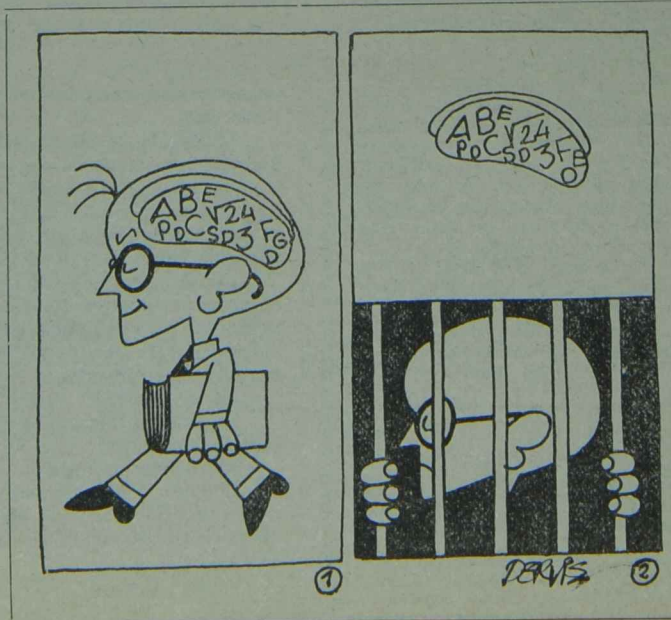
Hükümeti oluşturan partinin bir üyesinin, hükümetin görevinin belli bir bölümünü Orduya devretmesini önermesi, o partinin demokrasiye inancının ifadesi olarak değerlendirilemez herhalde.

AP'nin neyi amaçladığı apaçık ortadadır. IMF ile geliştirilen ilişkiler, ülke ekonomisini emperyalizme tam anlamıyla teslim etmiştir. Egemen çevreler, bu teslimiyetin getireceği yoksullaşmaya katlanma görevini, işçilere, emekçilere, çalışanlara, alın teriyle geçinenlere yüklemeyi amaçlamaktadır. Ve böylece, kendilerinin rahat nefes almalarını bedelini, yoksul kitlelere ödetmek istemektedirler.

Ancak, bu çekilmez yük altında ezilenlerin hoşnutsuzluklarını belirtme yolları da öncelikle tıkmak gereğini duymaktadır. Bunun için ilerici partiler, sendikalar, dernekler üzerinde baskıların yoğunlaşması için çaba hercamaktalar. Ordudan da bu amaçlarının gerçekleştirilmesi yolunda yararlanmak istemektedirler.

Ne var ki, bir noktayı gözden kaçırmamakta büyük yarar var. 27 Mayıs Anayasası, 1960 öncesi dönemde ordunun, partizanca tutumlara ve sindirme hareketlerine alet edilmesine bir tepki olarak, ordunun durumunu özel şekilde düzenleme eğilimi taşıyan bir Anayasadır. Ve yine bu Anayasa, Silahlı Kuvvetleri siyasal sorumluluk mekanizmasını dışında örgütleyen bir ölçü taşımaktadır. Bu nedendir ki, siyasal sorumluluk taşıyanların aldıkları kararlar sonucu ortaya çıkan demokratik tepkileri, silahlı kuvvetler-

(Devamı 4. sayfada)

Romanya'nın tutumu tam bağımsızlık için

savaşanlara güç veriyor

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi dünyada soğuk savaş rüzgârlarının yeniden esmesine yol açtı. Soğuk savaş ortamının zorunlu bir sonucu dünyada başını Amerika'nın çektiği Batı bloku ile Sovyetler Birliği'nin kumandası altındaki Doğu blokunun dışında kalan ve bağımsız çizgi izleyen ülkelerin hareket alanının daraltılmasıdır. Ne Amerika, ne Sovyetler Birliği, böyle bir dönemde kendilerine eşit uzaklıkta davranan ülkelerden hoşlanmamaktadırlar. Soğuk savaş döneminin mantığı, «düşmanımı düşmanlık gütmeyen de düşmanımdır» mantığı biçimine bürünmektedir. Süper devletler, soğuk savaş rüzgârlarının estiği bir dönemde bağımsız ve bağlantısız bir politika pek sempatiyle bakmadıkları gibi, kendi bloklarında sayılan bir ülkenin bağımsız davranmasını hiç hazmedememektedirler. Soğuk savaş demek, biraz da, her blokun kendi iç disiplinini sıkılaştırması demektir. İşte, bu gereksinimin bir sonucu olarak Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko alelacele Romanya'ya uçu. Amaç, herkesin tahmin edebileceği gibi, Sovyetler'in Afganistan müdahalesini desteklemeyen, hatta karşı çıkan Romanya'yı hizaya getirmeye çalışmaktır.

Gromiko, Romanya yolculuğuna çıkmadan önce Romanya Devlet Başkanı ve Romen Komünist Partisi Genel Sekreteri Nikolae Çavuşesku, verdiği demeçlerde, dünyanın İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bir topeğin savaşına en yakın olduğu dönemi yaşadığını ve böyle bir çatışmadan süperdevletlerin dünyayı kendi nüfuz alanlarına dahil etme çekişmesinin sorumlu olacağını söylemekteydi. Çavuşesku, ayrıca, bu durumda Romanya'nın ulusal savunma giderlerini arttıracağını ve Romen halkının bağımsızlığına kastedenlere karşı tüm fertleriyle direneceğini tekrar lamaktaydı.

Romanya'ya saldırı durup dururken, onbinlerce kilometre ötede Amerika'dan gelmeyeceğine göre, Romanya, ulusal savunma giderlerini kime ve neye karşı arttıracaktı acaba? Kuşkusuz, Çavuşesku'nun sözlerinin Sovyetler'i hedef aldığını herkes anladı.

İşte, Gromiko, bunun üzerine apar topar Romanya'ya gitti ve ziyaretinin sonucunda yayınlanan Sovyet-Romen ortak bildirisinde yer alan sözcüklerden anlaşıldığına göre, kapalı kapıların ardında Sovyetler, Romanya'ya esaslı tehditlerde bulundular. Ortak bildiri de Romanya'nın «son günlerde artan uluslararası gerilimin emperyalistlerin müdahale politikalarından kaynaklandığı» görüşünde olduğu bildiriliyordu. Böylece, Romanya'nın Sovyet görüşlerine yaklaştığı ve Amerika'ya karşı Sovyetler'le birlikte aynı tutumu takındığı yolunda basında haberler çıktı.

Oysa, bu yorumların yanlışlığını anlamak için fazla zaman

geçmedi. Gromiko'nun ülkesine dönüşünden hemen sonra Romen Komünist Partisi organı Scientia gazetesinde, Romanya'nın bağımsızlığını her ne pahasına olursa olsun korumaya kararlı olduğu belirtiliyor, böylece, Romanya'nın Sovyetler'e yanaştığı yolundaki yorumlar adeta yalanlanmış oluyordu. Nitekim, geçtiğimiz hafta toplanan «Sosyalist Ülkeler Parlamentolar Birliği» toplantısı bunu iyice açığa çıkardı. Sovyetler Birliği'nin Afganistan müdahalesini onaylayan ortak bildiriye Romanya ile Kuzey Kore imzaladılar.

Romanya'ya bu bildiriye imzalamama, böylece aynı kamp içerisinde SSCB'ne kafa tutabilen tek ülke olabilme cesaret ve konumunu veren hangi gerçeklerdir acaba?

Bu sadece Romen halkının yitigiliği, cesareti ile ölçülebilecek bir şey olmadığı gibi, aynı zamanda SSCB'ne nazaran daha küçük bir ülke olmanın psikolojisinden de kaynaklanmamaktadır.

Romanya'nın özellikle COMECON içindeki durumu değişik bir yapı arz etmektedir. Örneğin, Romanya daha o dönemler Kruşçev'in Romanya'ya uygulamak istediği ekonomik yaptırımların hemen hemen tümünü reddetmekle, COMECON'a bağlı ülkelerin durumundan farklı bir durum göstermişti. COMECON'a bağlı diğer ülkelerin tümünün ekonomi planları merkez Moskovada belirlenirken, Romanya hiç bir zaman buna izin vermedi. Romenler kendi ekonomi planlarını kendileri çizdi, kendileri uyguladılar. Böylece Moskovadan bağımsız, kendilerine ait olan bir ekonomi geliştirebildiler.

Romen İşçi Partisi yöneticilerinin Stalin'in ölümünden sonra da ekonomi siyasetlerini yumuşatmaları, daha o dönemde Romanya'nın bağımsızlık tavrının giderek ağır basacağını gösteriyordu.

Romanya bağımsızlık tavrını SBKP XX. Kongresinde Stalinciliğin mahkum edilmesini fırsat bilip Yugoslavya ile ilişkilerini yeniden kurarak gösteriyordu. Ve 1958'de de Sovyet askerlerinin ülkeden çekilmesini sağlayarak büyük bir adım atmış oluyordu.

Çavuşesku'nun başa geçip, giderek gücünü arttırması ve 1965'te de Anayasada «BAĞIMSIZLIK VE KARIŞMAMA» prensiplerinin açıkça belirtilmesi, Romanya'da giderek Sovyet gücünün kırıldığını açıkça gösteriyordu. Ve aynı dönemde yine Yugoslavya ve Bulgaristan'la ilişkilerde bir adım daha ileri atıldığı gözleniyordu.

Daha sonra Romanya, Kıbrıs meselesine karışmamakla da Türkiye ve Yunanistanla da dostluklarını koruyor, bölgedeki konumunu biraz daha sağlamlaştıyordu.

(Daha sonra) Romanya, ana-

yasasının bağımsızlık ilkelerine ve bölgedeki konumuna dayanarak Sovyetlerin Çekoslovakya müdahalesinden «derin endişe» duyduğunu ve bunun «Sosyalistler A rasi ilişkileri bağdaştırmayacağını» net bir şekilde belirtti.

Romanya'nın bu tutumuna karşı Sovyet Radyo ve basınında, uyarı niteliğinde sert eleştiriler yayınlandı. Romanya'nın Sovyetlerce işgal edileceği söylentileri yayınlandı. Ancak Romanya'nın tutumundan hiç bir taviz vermemesi karşısında, ortada «sert eleştirilerden» başka bir şey kalmadı.

Yine bu arada Romen ve Yugoslav Devlet Başkanları, 2. kez buluşarak, Uluslararası Meselelerde aynı görüşü paylaştıklarını (1968-69) SSCB'ne karşı açıklayarak güçlerini ortaya koyuyorlardı.

Romanya'nın COMECON içindeki bu bağımsızlık tavrı/anlayışı, onlara Sovyetlerden bağımsız hareket edebilme cesareti verebilen ve en azından gözardı edilemeyecek bir gerçektir.

Romanyada gözlenen diğer bir gerçek ise, Çavuşesku'nun RKP'ni elinde bulundurmasından bu yana ülkenin tek lideri olmasıdır. Öyle ki, bu liderlik artık bir diktatörlük biçimine bürünmüştür. Çavuşesku'nun hiç bir gücün etkinliğine boyun eğmeme politikası, onun tek liderliğinin en önemli niteliğidir. Bu niteliğiyle Çavuşesku, özellikle Sovyet yanlılarının, ülke ve parti içerisinde güçlenmesine hiç bir zaman izin vermemiştir.

Bu niteliğiyle ortaya çıkan Çavuşesku'nun, Sovyetlere teslimiyeti Romen halkınca kabul edilebilir miydi acaba? RKP çok iyi bilmektedir ki, kendi «Liderleri»ni bu özellikle tanıyan ve bu özellikten ayrı düşünemeyen, Romen halkının karşısında bu niteliklerinden ayrı düşmüş ne bir Çavuşesku'nun, ne de bir RKP'nin artık hiç bir önemi kalmayacaktır. Durum böyle olunca, RKP'nin Sovyetlerden bağımsız karar alma tavrının ne derece hayati öneme sahip olduğu görüldü.

ACİL GÖREV

(Baştarafı 1. sayfada)

Kitlelerin uzun mücadeleleri sonucunda elde ettikleri kazanımlardır.

Türkiye'de ise durum biraz farklıdır. Burjuva demokratik kurumları, bu sınırlı halleriyle bile, egemen sınıfların «batıl-laşma» tutkusunun bir ürünüdür. Emekçi kitleler, Türkiye'de bu kurumlar için çok az mücadele vermişlerdir. Yanlı bu kurumlar, hemen bütünüyle, egemen sınıflar tarafından ve hiç şüphesiz kendi çıkarlarına hizmet amacıyla oluşturulmuştur.

Ancak, şimdi görüyoruz ki, Türkiye egemen sınıfları, bu kurumlar vasıtasıyla Türkiye toplumunu yönetmekte zorluk çekiyorlar. Ve kendilerinin getirdiği, kendi adlarıyla nitelenen «sınırlı burjuva demokratik ortamını» ortadan kaldırmanın hazırlığı içine giriyorlar.

Ne yapacağız?

Bu onların bileceği işti, bizi ilgilendirmeyen deyip, sırtımızı dönebilir miyiz?

Hiç şüphesiz, hayır!

Egemen sınıfların giderek geri tepen silahları haline dönüşen ve Anayasada yer alan tüm hak ve özgürlüklere sıkı sıkıya sahip çıkmak, bunları kullanmak ve savunmak bugün bize düşüyor.

GÖREV BUDUR.

HAYDİ DAVRANIN

(Baştarafı 1. sayfada)

parlamentar demokrasiyi, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmamasını savundular. İşçi sınıfının mücadelesi karşısında, onlarla iyi geçinebilmek için, işçi sınıfına sendika kurma, toplu sözleşme ve grev yapma özgürlüklerini tanımak zorunda kaldılar. Ama bugün Türkiye'de bütün bu hak ve özgürlükler, bütün bu burjuva demokratik ilkeleri ve hatta parlamentar yönetim biçimi egemen sınıfların elinde toplumun diğer kesimlerini uyutabilmek, sindirebilmek için kullandıkları silahlar olmaktan çıktı. Silahları geri tepiyor.

Şimdi bu silahları kullanma sırası bizde. Emekçilerde, sosyalistlerde.

Haydi davranın! Demokrasiyi biz savunacağız!

Haydi davranın!

— Demokratik hakları kullanarak, mahalle ve işyeri komiteleri kuralım,

— Bu komiteler vasıtasıyla her türlü haksızlığa karşı topluca direnelim,

— Bu komiteleri, demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm ülkülerinin propaganda aracı haline getirelim.

— Bu komitelerde gerçek demokrasinin, eşitlik, kardeşçe dayanışma ilkelerini hayata geçirelim.

HAYDİ DAVRANIN!
KİTLELER ARASINDA DEMOKRASİYİ BİZ SAVUNALIM!

AP SENATÖRÜ

(Baştarafı 3. sayfada)

le sindirmeye çalışma isteği, iktidar partisinin Anayasa'ya aykırı bir talebidir. Faşist militanların giriştiği teröre, ordudan açık destek arama çabalarındır.

Sosyalist DEVRİM

Sahibi : S.D.P. adına CENAN BİÇAKÇI
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : UĞUR ÇANKOÇAK
Yayın Yönetmeni : AYDIN KÖYMEN
Yönetim ve Yazışma Adresi : Sümer Sokak No: 9/9 Yenışehir/ANKARA
Telefon : 29 10 42
Abone Koşulları : 6 aylık 50, yıllık 100 TL.
Dizgi - Baskı : Osmanlı Matbaası